

הפרוטוקולים של זיקני התיקשורת: הקנוניה הזדונית

חידון: מה רואים בתצלום זה?*

את הכתבות כך שנשאר רק החומר המחריר ביותר. כולם אנטי-שמנים. עורכים מרושעים, שונאי יהודים ושונאי ישראל, מצאו להם הורמנות לקרוא רדור ליצירה האפלים ביותר. בקיצור: העולם כולו נגדנו, אבל לנו לא איכפת. טרהלה טרהלה טרהלה. אלה הם דיבריהבל. ואם ראשי צה"ל מאמינים בזה, הם יביאו עלינו אסון גדול עוד יותר.

אם יש פעור בין סיקור התיקשורת הישראלית ובין הסיקור בתיקשורת העולמית, הרי יש לכך סיבה פשוטה ביותר. בישראל פועלת צנזורה. ובעיקר: צנזורה עצמית.

הטלוויזיה מפותחת. כל כתב יודע שאם יעבור קו אדום רק, בלתי-נראה, הוא יקבל על הראש. הוא ועורכיו ומנהליו. לכן נזהרים עוד בשעת מעשה, ולאחר-מכן בשעת עריכה. ויותר מכל נזהרים השמאלנים. מכסים את הכל כרבש. חיילינו נהדרים. מפקדינו גיבורים. הם פועלים נגד מתפרעים, מסיתים, בלה-בלה-בלה. הרכבים התמורים ביותר, שנראו על המיד קעים ובעיתונים הזרים, לא נראו כאן. פה ושם הופיעו הדיווחים החמורים גם אצלנו, תודות (המשך בעמוד 12)

האחריות על "הדרג המדיני". אין קל מזה. מה גם שבמלחמה זו מכה כשריטחון אדם שהוא קההחושים במיוחד בכל הנוגע לבני-אדם ככלל, ולתיקשורת ההמונית כפרט. אבל את המלחמה מנהל צה"ל. הוא האחראי לתיכנון הפעולות, לכירוד האופציות המיבצעיות ולבחינת השיטות. אם נבחרו שיטות שהסכו את ישראל למיפלת בעיני העולם, אין הדרג הצבאי אי יכול לטעון כי לא רדיו שסכו את הדם ואת הדיו.

וצרה אגדה כאילו יש קשר עולמי של אנשי-התיקשורת נגד ישראל — מין מהדורה חדשה (במהופך) של הפרוטוקולים של זיקני-ציון. וכך נאמר: כל העיתונאים הם אנטי-שמנים. הם מוסרים דיווחי-שקר, או דיווחים מוסל-פים. ואנשי-הטלוויזיה אף גרועים מדי הם.

הם מוציאים את הדברים מתוך ההקשר. מסל-פים את התמונה. אין מסבירים את הרקע. עורכים * תצלום קלאסי של סוכות ריוטרס, שפורסם בכל העולם. הוא סראה הפונה בסתורה-פליטים אל-בורייני ברצועת עזה. צולם בידי ג'ים הולנדר.

הכתבים לא נאלצו להזדנב אחרי הכוחות המתקדמים. הם המתינו להם בבירות.

בכירה הלכנונית השועה כבר נמצא אז מיקבץ גדול של עיתונאים ואנשי-טלוויזיה מכל העולם, שהתנסו במלחמת-האזרחים. לא היתה לצה"ל שום אפשרות למנוע מהם סיקור, מבלי לפתוח במלחמה נוספת — מלחמה בכלי-התיקשורת האדירים בעולם.

גם את העיתונאים הזרים שכאו מישראל, ובראשם צוותי-הטלוויזיה, לא ניתן לחסום. הם התקדמו עם כוחות-החוד, ולעיתים אף הקדימו אותם.

(מי שראה את הצוותים האלה במקומות המסור-כנים ביותר, כשהם חושפים את עצמם בלי-היסוס כדי לצלם את הפעולה, לא יכול היה שלא להתי-רשם עמוקות מרבקותם במשימה, ולא חשוב מה היתה המוטיבציה שלהם.)

התוצאה היתה שכל פרט במלחמה זו סוקר בהרחבה. הרובעים המוסצנים של צור, צידון ובירות הופיעו עוד ביום הפעולה בצבעים חיים על מרקעי-הטלוויזיה בעולם כולו. בשיקגו, נבאנוס-אייס, ברומא ובאוסלו

ל סני כמה שנים הוזמנתי עלידי צה"ל-השתתף בסמפוזיון על היחסים בין הצבא והתיקשורת, לאור הנסיון המר של מלחמת-הלבנון.

הקהל היה מורכב כולו מקצינים בכירים של כוחות-השדה. במרכז השורה הראשונה ישב האלוף דן שומרון, או מפקד כוחות אלה.

צה"ל היה אז נתון עדיין בהלם תיק-שודרתי. הדיווחים הנוראים בעיתוני-העולם על פעולות צה"ל בדרום-הלבנון ובבירות עוד היו טריים.

המשתתפים האזורים בדיון ריברו על האנטר-שמיות של כלי-התיקשורת, על הדיעות הקדר-מות של העיתונאים הזרים (ומקורבניה-ליכוד גם דיברו על העיתונאים המקומיים), וכו' וכו'. רשימתי לעצמי להגיב בזילזול על דיבורים אלה.

הבאתי לפני הקצינים תיזה אחרת.

זוהי התיזה: כמלחמה המודרנית, התיק-שורת היא רכיב חשוב. איראשור לתבנו מלחמה, איראשור לנהל מלחמה, איראשור לבצע כל

תצלומים

מיבצע מלחמתי שהוא מבלי לקחת בחשבון את הרביב הזה.

אין זו תופעת-לוואי (רצויה או בלתי-רצויה), ובעיני הקצינים תמיד בלתי-רצויה. זהו רכיב מהותי.

כל מלחמה בימינו היא מלחמה בינלאומית. הא"ם יכול להתערב, בצורה של כפיית הפסקת-אש. לממשלות זרות יש השפעה רבה על מהלך המלחמה. ממשלות אלה כפופות לדעת-הקהל שלהן. דעת-הקהל מושפעת עלידי התיקשורת. לכן, קצין מודרני הסבור שאששור לנהל מלחמה מבלי לקחת מראש בחשבון את השפעת המעשים על כלי-הדי-תיקשורת העולמיים הוא טיפש. מוטב לו לשחק בחילי-בדול.

עבר היה צה"ל מפונק מבחינה זו. רוב מלחמות-ישראל התנהלו ב-מידבר רחוק, שניתן היה לסגור לפני עיתונאים.

כאשר לחם צה"ל במידבריות סיני, יכול היה לפקח כאופן הדוק מאוד על פעולתם של עיי-תונאים, לכוון את הסיקור שלהם עלידי הבאתם למקום פלוני ומניעת כואם למקום אלמוני. המלחמות נהלו לרוב בשטח בלתי-מאוכלס, והסתיימו במהירות-הזבוק.

כך היה במלחמת-סיני, במלחמת-ששת-הימים, במלחמת-התשה ובי-מלחמת יום-הכיפורים.

לכן התרגל צה"ל להתייחס אל העיתונות העולמית כאל מיטרד קטן, שאין צורך לבזבו-עליו מחשבה יתרה. ואילו העיתונות המקומית לא הראיגה את צה"ל מעולם. ניתן היה לנגן עליה כעל פסתנה, כאמצעות. הכתבים הצבי-איים המגויסים, שהם למעשה פקדי צה"ל, וש-אין להם ברירה אלא להתחנף למפקדים. אפשר היה גם לכנס את עורכי-העיתונים, לפנות אל מצפונם הלאומי ולהגיד להם מה לכתוב ומה לא. (כך נהגה גם ממשלת בריטניה במלחמת-פוקלנדר. המלחמה היתה רחוקה, לא היתה גישה לשהדהקרב אלא על סיפון האוניות הבריטיות, והכתבים הצבאיים היו למעשה שבויי-מלחמה של הצבא הבריטי.)

כל זה השתנה במלחמת-הלבנון.

מלחמת-הלבנון נתקל צה"ל בפעם ה-ראשונה בתיקשורת העולמית כמות שהיא - רבקה-במשימה, תוקפנית, חושפת ומגלה.